

Građani ne smeju da budu taoci dijaloga Beograda i Prištine

Imajući u vidu nedavne izveštaje EU i razvoj događaja na terenu, mi dole potpisani smo zabrinuti zbog uticaja nedostatka napretka u dijalogu Beograda i Prištine na lokalne zajednice u Srbiji i na Kosovu. Građani na terenu najviše pate od prisustva tenzija i nepoverenja. Sve strane stoga moraju odustati od zapaljive retorike koja pretili šteti odnosima unutar i između zajednica. Nejasnoće se moraju smanjiti kroz transparentnost i odgovornost. Svim građanima mora biti jasno šta je dogovoreno, a sam proces dijaloga mora se približiti samim građanima koji su njime pogođeni.

Scene dočeka patrijarha Srpske pravoslavne crkve Porfirija na ulicama Prizrena šalju pozitivnu poruku međusobnog poštovanja i mirnog suživota; slike i osećanja koja ulivaju nadu u budućnost odnosa unutar i između Srbije i Kosova. Pohvaljujemo sve strane za njihov konstruktivan pristup – posebno predsednika opštine Peć, Gazmenda Muhadžerija, koji je prisustvovao ustoličenju – i nadamo se da se na ovim temeljima mogu graditi dalji odnosi.

Međutim, takođe pozivamo na opipljiv napredak u mnogim drugim područjima. Na Kosovu postoji suštinski nedostatak dijaloga i saradnje kroz izabrane institucije. Poslanici Srpske liste ne uspevaju da predstavljaju potrebe zajednice kosovskih Srba. Kontinuirano odsustvo njihovih poslanika iz Skupštine Kosova znači da njihovi birači i svakodnevni problemi sa kojima se suočavaju nisu efikasno predočeni. Pozivamo na hitan povratak Srpske liste i aktivno učešće.

Mnogi sporazumi se danas jedva pominju. Glavni most u Mitrovici i dalje je zatvoren za saobraćaj, uprkos velikim investicijama EU. Obe strane treba da se angažuju na rešavanju demarkacije Severne Mitrovice koja je omela proces ponovnog otvaranja. Moraju se preduzeti dodatni koraci kako bi se osiguralo da most služi kao inkluzivan i zajednički prostor koji povezuje ljude sa obe strane reke Ibar.

Što se tiče pitanja registarskih tablica, sve strane treba da rade konstruktivno na pronalaženju rešenja koje neće štetiti građanima na terenu. Prethodno dogovoreni novi prelazi treba da budu otvoreni odmah kako bi se građanima olakšalo putovanje bez nepotrebne udaljenosti i odlaganja. Slobodan protok ljudi treba da bude osnovni deo normalizacije odnosa.

Uzajamno priznavanje diploma je stalo, što je dovelo do manjka vitalnog osoblja u ključnim javnim institucijama na jugu Srbije i na Kosovu, na primer, uključujući one koje se odnose na zdravstvo, obrazovanje, pravosuđe i šire, pristup uslugama. Ovo je najbolji primer posledica nesprovođenja onoga što je dogovoreno, i treba se rešiti bez daljeg odlaganja.

Na jugu Srbije postoji osećaj da je integracija albanske zajednice narušena napetim odnosima Beograda i Prištine. Plan integracije u sedam tačaka trebalo bi da bude prioritet za novu vladu Srbije, uključujući uključivanje albanskih predstavnika u njeno Koordinaciono telo za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđa. Zabrinutost u vezi sa sprovođenjem popisa u Medveđi treba odmah da se reši i da se izvrši detaljna revizija procesa pasivizacije.

Mi, dole potpisani, u potpunosti podržavamo svaki proces koji može doneti novi zamajac i pozitivnu energiju i koji može koristiti građanima iz svih sfera života. Izgradnja poverenja je od suštinskog značaja za buduće odnose unutar i između zajednica.

Potpisnici:

1. AKTIV

2. **Asocijacija žena Mitrovice za ljudska prava (MWAHR)**
3. **Balkan Forum**
4. **Beogradski centar za bezbednosnu politiku (BCBP)**
5. **Budi Aktivan 16 Preševo**
6. **Centar za zastupanje demokratske kulture (ACDC)**
7. **Centar za mir i toleranciju (CPT)**
8. **Centar za demokratiju i edukaciju – Preševska dolina**
9. **Community building Mitrovica (CBM)**
10. **Evropski centar za pitanje manjina Kosovo (ECMI)**
11. **Evropski pokret Srbija (EMinS)**
12. **Evropski fond za Balkan (European Fund for the Balkans)**
13. **Fondacija BFPE za odgovorno društvo**
14. **Građanske inicijative**
15. **Glas Roma, Aškalija i Egipćana (VoRAE)**
16. **Humani Center Mitrovica**
17. **Inicijativa mladih za ljudska prava Srbija**
18. **Inicijativa mladih za ljudska prava Kosovo**
19. **Jelena Lončar, Docentkinja, Univerzitet u Beogradu**
20. **Junior Chamber International Prizren (JCI – Prizren)**
21. **Kosovski centar za bezbednosne studije (KCSS)**
22. **Kosovski Centar za Rodne Studije (The Kosovar Gender Studies Center)**
23. **Kosova Info**
24. **Komitet pravnika za ljudska prava (YUCOM)**
25. **Medija centar Čaglavica**
26. **NVO Integra**
27. **Peer Educators Network (PEN)**
28. **Pozitiv 365 Preševo**
29. **Portal “Ministria e Lajmeve” Preševo**
30. **Rahim Salihi, aktivista civilnog društva, Bujanovac**
31. **Radio Goraždevac**
32. **Radio Astra Prizren**
33. **Radio Peć**
34. **Sbunker**
35. **TV Prizreni**
36. **The Future Bujanovac**
37. **Udruženje za nasleđe i kulturno stvaralaštvo - Preševo**
38. **Vjollca Krasnići, Profesor, Univerzitet u Prištini**
39. **Valon Arifi, aktivista civilnog društva**
40. **Youth trails Preševo**